

RAJATON TAIDE – ITE-taiteen ja Kaarisillan sydänmailta

6.–29.9.2023

Taiteilijaesittelyt

Paul Gustafsson (s. 1979)

Paul Gustafsson on suomalainen kuvataiteilija, joka valmistui ammattitaiteilijaksi vuonna 2006. Hän oli yksi ensimmäisistä, joka aloitti taideopinnot tuetussa taidetoiminnassa Kaarisillassa. Hänen teoksiaan on muun muassa Nastolan kunnan, Salon taidemuseon, Suomen valtion ja Suomen pankin kokoelmissa. Hän on Lahden taiteilijaseuran jäsen.

Gustafssonin puupiirroksissa kädenjälki on rennon voimakasliikkeistä ja kuvauskulmat hengästyttävän yllättäviä. Teosten edessä katsoja liikuttuu katsomaan valtameren syvyyksissä uivaa kilpikonnaa, mammutin töräyttelyä jääkaudella tai merimetson lentoonlähdon räpiköivää liikkeitä. Gustafsson tuo katsojan eteen luonnon monimuotoisuuden ja sen katoavaisuuden. Gustafsson on säännöllinen Venetsian kävijä, joka inspiroituu kanavakaupungin historiallisista taloista ja veden vapauttavasta voimasta.

Taidegraafikko Outi Kirves toimii Paul Gustafssonin ohjaajana Kaarisillassa. Kirves valittiin Vuoden nuoreksi taiteilijaksi vuonna 1988 ja on palkittu kuvataideopettaja. Hän on yksi keskeisiä opettajia Kaarisillan menestyvien kuvataiteilijoiden takana.

Vesa Huuonen (1951–2021)

Vesa Huuonen on tuttu jo viime vuoden Taarastin näyttelystä, kun hänen teoksensa olivat esillä retrospektiivisesti ja postuumisti. Huuonen leikittelee materiaaleilla, runsailla yksityiskohdilla ja aiheilla ja kietoo ne toisiinsa hauskaasti ja ajankohtaisesti. Hänen autotallinsa, varastonsa ja pihapiirinsä on kierrätyksen aarre-aitta, josta ammentaisi lukuisiin uusiin teoksiin ja näyttelyihin. Usean ITE-taiteilijan tapaan hän myös teki omaan työskentelyynsä soveltuvat työkalut.

Huuonen teki 30-vuotisen työuran leipurina ja taikinantekijänä Nelolla. Kun leipomo siirrettiin muualle, hän sai toteuttaa nuoruudesta asti olleen haaveensa kouluttautua taidealalle. Hän valmistui vuonna 2002 Lahden käsi- ja taideteollisesta oppilaitoksesta metallialan artesaaniksi. Metalliala toi töitä Selkalinella Nastolassa ja siinä ohessa hän sai toteuttaa luovuuttaan.

Luonto oli taiteilijalle suuri inspiraation lähde. Hän haastoi luovuuttaan kokeilemalla eri menetelmiä ja materiaaleja, joista mieluisimmat olivat puu ja metalli. Huuosen luonnosvihot kertovat huumorintajuisesta ja herkstä miehestä, joka suhtautui intohimoisesti taiteensa tekemiseen.

Juha Hänninen

Eläkkeellä oleva nastolalainen mallipuuseppä toteutti pitkän työuransa aikana Askon huonekaluliikkeen palveluksessa satoja tuolimalleja, joista vain pieni osa päätyi teolliseen tuotantoon. Juha Hänninen säilytti

valmiit pienoismallit ja teki niitä lisää niin, että tuolimalleja on tällä hetkellä kunnioitettavat 2150 kappaletta. Nyt miltei puolet tästä hurmaavasta pienoistuolisarjasta on esillä Taarastin näyttelyssä. Pienoismallien ohella esillä on myös ihmisenkokoisia silmiä hivelevän kauniita jakkaroita, joissa istuminen tuntuu yhtä luonnolliselta kuin seisominen.

Taidokkuus ja sarjallisuus ovat ITE-taiteilijalle ominaisia piirteitä. Vaikka Juha Hänninen ei varsinaisesti ole itseoppinut taiteilija, on hänen intohimossaan ja palossaan toteuttaa sisällään asuvaa luovuutta samaa luonnetta. Tuolimallien lisäksi hän Hänninen on toteuttanut muun muassa kymmenittäin taidokkaita rasioita, kaupunkisiluetteja ja kirkkoja sekä viehättäviä korumalleja, joita on myynissä myös näyttelyn yhteydessä.

Enni Id (1904–1992)

Enni Id syntyi kartanon torpparin perheeseen. Sisaruspuolia hänellä oli useita. Kaikki maalaisaskareet olivat hänelle tuttuja, samoin kyläyhteisön säätyjako sekä seutuun liittyvä tarusto. Id avioitui kahdesti, mutta lapsia ei kummastakaan avioliitosta syntynyt. Jälkimmäinen aviomies halveksi hänen maalausharrastustaan ja käytti tauluja jopa talon vuorauksena kuvapuoli seinään päin.

Leskeksi jäämisen jälkeen Idille koitti vapaus. Hän maalasi päivin ja varsinkin öin valkorintaisia kissoja, maalaisaskareita sekä enkeleitä ja piruja osuuskaupasta tilaamilleen kovalevyille. Luovuus ei kuitenkaan mahtunut levyille vaan rönsyli pitkin mökin ovia, lattioita, huonekaluja ja esineitä. Kukut ja viiniköynnösmäiset ornamentit juoksivat häkellyttävinä kaksihuoneisessa pienessä punaisessa mökissä.

Taiteen myötä Ennistä tuli paikallinen legenda. Hän muovasi itse imagoaan kansannaisen oveluudella. Kerrotaan, että hän kiroili, vaikenä, näytteli tai muuten vain temppuili sen mukaan, kenen kanssa seurusteli. Laajemmin Id tuli tunnetuksi, kun hänen töitään valittiin Helsingin Taidehallin naivistisen taiteen näyttelyyn vuonna 1973. Muutaman vuoden ajan hän oli näkyvästi esillä näyttelyissä, ja aikakauslehdet tekivät hänestä värikkäitä juttuja. Tonttinsa ja koristeellisen mökkinsä hän testamenttasi kunnalle, ja nykyisin talo on kesäisin auki yleisölle.

Aleksandra Ionowa (1899–1980)

Aleksandra Ionowa syntyi Lahdessa rikkaaseen venäläiseen perheeseen. Hän opiskeli venäläisessä kimnaasissa Helsingissä aatelisten joukossa. Ratkaiseva käännekohta kodissaan sotilaskahvilaa pitäneelle Ionowalle oli 14.6.1946. ”Taivas oli minussa ja minä olin taivaassa” hänen kerrotaan kuvailleen kokemusta. Tästä alkoi tuhansien piirrosten ja maalausten sarjat sekä musiikki-improvisaatiot, joista hänellä ei ollut aiempaa kokemusta.

Teokset syntyivät muutamissa minuuteissa, eikä hän korjaillut niitä jälkeenpäin. Ensimmäiset työt olivat kömpelöitä viivoja, mutta myöhemmin niihin alkoi ilmaantua kasvoja ja oudon näköisiä kasveja sekä abstrakteja tulkintoja näkymättömästä henkimaailmasta. Joidenkin lähteiden mukaan hän signeerasi työnsä kirjaimella ”H” tuonpuoleisten henkien antamana. Työnsä Ionowa lahjoitti, koska ”lahjaksi saatu pitää lahjaksi antaa”. Ionowan ensimmäinen näyttely pidettiin Helsingissä vuonna 1964 avarakatseisen, muun muassa rajatiedosta ja parapsykologiasta kiinnostuneen kirkkoherra Voitto Viron toimesta.

Ionowan saamat viestit eivät tulleet esille pelkästään kuvallisessa muodossa, vaan hän kirjoitti automaattikirjoituksella myös aforismeja ja teosofisia viestejä. Musiikki-improvisaatioissa hän käytti vain mustia koskettimia soittaen niitä joko hyvin voimakkaasti tai hiljaa. Ionowa kuvaili sen tarkoittavat elämän

valoa ja varjoja. Poikkeuksena monista mediumisteista Ionowa ei tuntenut olevansa pelkkä välikappale vaan hän piirsi, kirjoitti ja soitti yhteistyössä korkeimpien olentojen kanssa. Tässä mielessä hänellä oli yhteistä mm. kuvataiteilijoiden Hilma af Klintin ja Magde Gillin kanssa.

Näyttelyssä on esillä myös video, joka kuvaa Aleksandra Ionowan elämää ja taidetta.

Johannes Ivakko (1914–2003)

Menetetystä Karjalasta Salmista lähtöisin olevan Johannes Ivakon veistoksissa huokuu evakon kaipuu kotiin. ITE-taiteilijalle tyypilliseen tapaan taitava veistäjä on tallentanut arjen askareet ja eletyt muistot teoksiinsa, ikään kuin päiväkirjamerkinnoiksi. Pienet puuveistokset ovat usein pehmeästä lepästä, jotkut myös kovemmasta koivupuusta. Suurin yksittäinen puuveistos on *Rahtilaiva Saima*, joka kuljettaa Laatokalla kirkkoväkeä. Ivakko teki myös massiivisia betoniveistoksia, joita on nähtävillä mm. Lahden Radiomäellä. Myös Valamon puistossa on kävijöiden ilona laaja joukko luonnollista kokoa olevia kotieläimiä.

Suuri osa Ivakon elämäntyöstä, hänen puuveistoksensa, on museoitu Lahden museoihin, mikä on harvinainen sijoituspaikka ITE-taiteilijan elämäntyölle. ITE-museota lukuunottamatta ITE-taide on aliedustettuna suomalaisissa museokokoelmissa.

Sari Koivunen (s. 1967)

Sari Koivunen maalaan luonnon taikaa. Hänen luontomaisemansa ovatkin kuin kävelyllä sadunomaisessa metsässä, jossa metsän eläimet pienestä isompaan ja kasvikuunta elävät sopusoinnussa rinta rinnan. Hänen maalauksilleen ominainen aistikas värimaailma on tulosta useista päällekkäisistä värikerroksista ja keskittyneestä työstä. Taiteilija kertoo, että maalaessaan hän kuulee musiikkia. Ei ihme, että sommitelmat rytmittyvät kauniisti paikoilleen kuvausta varten.

Rajaton taide -näyttelyssä Koivuselta on esillä nimenomaan hänen luontoaiheiset teoksensa. Ne kunnioittavat luontoa ja sen moninaisuutta. Koivusen maalaukset ovat tärkeää kuvastoa näinä aikoina, kun puhutaan suuresta luontokadosta ja ilmastomuutoksen tuomasta luonnon hätätilasta. Ne pysäyttävät katsojan muistuttamaan omista kulutustottumuksistaan ja miettimään elämän tärkeysjärjestystä.

Sari Koivunen valmistui taiteilijaksi Kaarisillasta vuonna 2012 ja hänen töitään on Kansallisgallerian kokoelmissa.

Esko Koskinen (1930–2016)

Esko Koskisen ilmeikkäät betoniveistokset olivat esillä jo ITE-taiteen ensimmäisissä valtakunnallisissa näyttelyissä Kaustisella sekä Kajaanin ja Helsingin taidemuseoissa vuosina 2000–2001. Suomalaisia itseoppineita taiteilijoita oli lähtenyt lönnrotmaisesti etsimään Maaseudun Sivistysliitto ja Kansanmusiikkisäätiö kentälle lähetettyjen pioneerien myötä, Veli Granö ja Erkki Pirtola etunenässä. Tästä syntyi historia, jonka hedelmät ovat kantaneet tähän päivään ja ITE-taide tunnetaan laajalti.

Koskinen teki työuransa perustamassaan Vaakakoskinen Oy -yrityksessä, mutta itselle rakkaassa harrastuksessa hän sai heittää vapaalle ja syventyä taiteen tekemisen saloihin ja iloihin. Koskisen veistoksissa on harvinaista ilmeikkyyttä ja kertoo tekijänsä leikkimielisyydestä. Hänen yksi viimeisimmistä isokokoisista töistään oli Taarastin pihapiirissä edelleen oleva isokokoinen kitaraa soittava mies.

Esko Koskisessa kiteytyy ITE-taiteilijan perikuva sinnikkäänä, rohkeana ja itseensä uskovana. Luonnonvoiman tavoin he ravistelevat ympäristöään ajattelemaan ja näkemään toisin. Taidekeskus Taarasti on esimerkki koko kylän talkoista, jota johti sinnikäs nokkamies Esko Koskinen. Taarasti oli harvinainen kokoluokassaan kulttuurista tarjoavana laitoksena valmistuessaan vuonna 1990, ja on yhä edelleen.

Koskisen betoniveistoksia on nähtävillä muun muassa taidekeskuksen pihapiirissä sekä sukulaisten yksityispihoilla, missä ne ilahduttavat myös ohikulkijoita.

Antero Laine (s. 1967)

Verkkaisuus mutta särmän kanssa, hiljaisuus mutta huudon kera. Nämä ominaisuudet kuvaavat Antero Laineen maalauksia, joita hän on tehnyt Kaarisillassa jo yli kolmekymmentä vuotta, vuodesta 1987. Taiteilijan keskittymiskyky ja huolellisuus näkyvät maalausten tarkkanäköisissä kuvauksissa ulkona tai sisällä. Ihmishahmo, joka ei viittaa kenenkään taiteilijan tuntemaan henkilöön, tarkkailee omasta ympäristöstään toista ympäristöä, metsän rauhasta tehdasmaisemaa tai koti-ikkunan takaa kadulle. Tai ihmishahmo nauttii metsässä kävelemisestä, sienien keräämisestä tai seisomisesta lumi- tai vesisateessa. Antero Laineelle luonto aiheuttaa voimakkaan tunnelatauksen ja kunnioituksen.

Antero Laineen maalaukset kertovat rauhallisesta, verkkaisesta elämästä, vaikka taiteilijan niin sanottu korona-sarja ottaa näkyvällä tavalla kantaa yksinäisyyteen. Laineen teoksia esiteltiin kattavasti kesällä kuraattori Krister Gråhnin huippuhienossa Mäntän äärellä -näyttelykokonaisuudessa, missä myynnissä oleviin asuinkohteisiin oli kuratoitu nykytaidenäyttelyitä. Ne saivat hienon vastaanoton arvostettujen taideammattilaisten ja rutinoitujen taidenäyttelykävijöiden keskuudesta.

Erytistaidetoiminnan valtakunnallinen edunvalvoja ja verkostotoimija Kettuki valitsi Antero Laineen vuonna 2018 Vuoden taiteilijaksi. Laineen teoksia on Suomen pankin taidekokoelmassa.

Viljo Luokkanen (s. 1938)

Viljo Luokkanen teki päivätyönsä Ruotsissa sorvarina ja takomaseppänä ja sittemmin Riihimäellä kaupungin palveluksessa. Pihapiiri alkoi täytyä tekevien käsien ansioista karhuilla, jäniksillä, eri lintulajeilla ja jopa gorilloilla. Luokkanen pienoisveistosten aiheina ovat ihmisen arjen askareet. Luokkaset muuttivat takaisin taiteilijan synnyinseudulle Pudasjärvelle, ja teoksia voi nähdä tämän omassa mökkigalleriassa. Taitavia pikkulintuja ja humoristista *Pilkkijät*-sarjaa (johon Luokkanen lähipiiri on ikuistettuna) kysytään usein näyttelyihin. Mutta lahjomattoman taiteilijan lapset – kuten he teoksiaan usein nimittävät – haluavat mieluummin olla kotona, vaikka tiedossa olisikin tuhansien kävijöiden näyttely toisaalla.

Pelimannit-sarja on tehty ensimmäiseen ITE-näyttelyyn Kaustisen Kansantaiteenkeskuksessa vuonna 2000. Mikä voisikaan olla parempi aihe kansanmusiikin kehdoissa!

Aleksi Pietikäinen (s. 1992)

Aleksi Pietikäisen huumorilla höystetyt keramiikkaveistokset kylpevät ja ottavat aurinkoa. Hän on tehnyt keramiikasta myös ihastuttavia kodinkoneita esittelevän sarjan, jossa mittasuhteet saattavat kääntyä hauskesti pääläelleen. Arkiset asiat kiinnostavat taiteilijaa ja tällä hetkellä on valmisteilla kokonainen kylpyhuone kaikkine pienine yksityiskohtineen allastulpasta hammasharjaan. Kaakeloitus on tehty asianmukaisesti, samoin käsipyöhe itse kirjailtu.

Pietikäinen valittiin viime vuonna (2022) Kettukin vuoden taiteilijaksi. Kettukin vuoden taiteilijan valinnan viime vuonna teki taiteen tohtori Minna Haveri. Hän kuvailee Aleksii Pietikäistä, että hän ”on lahjakas ja monipuolinen nuori taiteilija, jonka tekemisestä paistaa jatkuva kehittymisen halu.” Näyttelyn muut Kettukin vuodet taiteilijat ovat Paul Gustafsson (2007) ja Antero Laine (2018). Gustafssonin ja Pietikäistä yhdistää myös Lahden taiteilijaseuran jäsenyys.

Aleksii työskentelee pääasiassa maalausten ja keramiikan parissa. Viime vuosina hän on kiinnostunut myös tekstiiliveistoksista sekä elokuvailmaisusta. Aleksii Pietikäinen valmistui Kaarisillasta kuva-artsaaniksi vuonna 2014. Hänen teoksiaan on Vantaan Taidemuseo Artsin kokoelmissa.

Raija Raitio (s. 1948)

Eläkkeellä oleva taiteilija käy edelleen Kaarisillan studiolla maalaamassa ja osoittaa luovuuden väkevyyden ja tarpeellisuuden tekijälleen. Raija Raition näyttely Kaarisillan omassa galleriassa Helsingissä sijaitsevassa Sanomatalossa viime kesänä oli kunnioitus taiteilijan liki 30-vuotiselle taiteilijauralle. Näyttelyesittelyssä kuvataan osuvasti Raition taiteilijuutta seuraavasti. ”Raijan käsiala on helposti tunnistettavaa. Siveltimen jälki on keveää ja säntillistä. Graafisuus ja maalauksellisuus yhdistyvät ilmavissa ja leikkisissä teoksissa. Teokset liikkuvat fantasian ja todellisuuden rajalla, kompositioillaan usein painovoimaa uhmaten. Ulkomaan matkat, eksotiikka, luonto, kukat, kasvit, esineet ja ihmishahmot kuuluvat Raijan teosten rikkaaseen kuvastoon.”

Taarastin näyttelyssä Raition kaukokaipuu eksoottisiin maisemiin ja kaukaisiin kaupunkeihin näkyy hänen taianomaisissa maalauksissaan. Useat teoksista ovatkin syntyneet ulkomaanmatkojen inspiroimina. Taiteilijan luontoteemaisissa maalauksissa aiheet ovat tunnistettavia, mutta valon näkökulmasta tuttujen aiheiden pinnalla tai hienon värisilmän esille nostamista yksityiskohdista.

Näyttelyn yhteydessä erityistaidetoiminnan valtakunnallinen edunvalvoja ja verkostotoimija Kettuki palkitsee Raija Raition elämäntyöstään. Taiteilijan teoksia on Valtion ja Opetusministeriön kokoelmissa että yksityiskokoelmissa.

Seppo Suomensyrjä (s. 1950)

Nastolan ITE-taiteilijoista tunnetuin on Seppo Suomensyrjä (s. 1950), jonka luovuuden alkulähteet ankkuroitiin jo lapsuudessa, kun leikit ja lelut piti itse keksiä. Matka on jatkunut ja vain yltenyt entisestään niin, että Villähteellä asuvan taiteilijan energialla sähköistäsi koko paikkakunnan! Suomensyrjä ammentaa inspiraationsa mm. rock'n rollista, villistä lännestä ja formuloista. Aiheet kertovat nopealiikkeisestä taiteilijasta, jolla on lupa käydä hakemassa kierrätyskeskuksesta haluamansa materiaalit teoksiinsa. Hän miettii tarkkaan niiden yhteensopivuuden ja hioo ja puunaa ne viimeisen päälle. Jalostaa namuiksi. Näin ITE-taiteilija Seppo Suomensyrjä kuvaa taideprosessiaan. Hurjista vauhdeistaan huolimatta Suomensyrjän taiteessa on romanttisia piirteitä, joita täydentävät taiteilijan kirjoittamat tuhannet runot.

Taiteilijan taidetoiminta on laajentunut ulkoa sisälle ja kodista on tullut yhdistetty ateljee ja galleria. Suomensyrjän teokset ja pihapiiri hiljentää kaiken nähneet motoristitkin. Taiteilija odottaa vierailua Valterin Bottakselta, jolle hän maalasi auton ja kypärän tämän ajaessa kilpaa 8-9-vuotiaana. Odotellessa Suomensyrjä nauttii saamastaan huomiosta Ferrarin pääjohtajalta, Jaguarin tiimiltä, Remulta, Tarja Haloselta, presidenttipari Niinistöltä sekä sadoilta ja sadoilta yksittäisiltä ihailijoilta. Tai ei hän odota, hän maalaa, piirtää, kirjoittaa runoja ja hitsaa meidän kaikkien iloksi. Taiteilija valaa meihin kaikkiin uskoa paremmasta huomisesta ja elämän mielekkyydestä ja ilosta.

Pinja Sydänmaa (s. 1992)

On hauska sanoa ”Pinjan pinkit työt”! Pinja Sydänmaan maalauksissa on iloa, joita värit tukevat kaikin mahdollisin tavoin. Taiteilija itse kuvaa omaa työskentelyään ”on hyvä työskennellä rauhassa ja hiljaisuudessa”. Tässä tyynen tyvenessä syntyy vastakohtia törmäämistä ja seurauksena on räiskyvää riemua. Lähes abstrakteiksi muuttuneissa aiheissa näkyy ja tuntuu useat värikerrokset ja siveltimen jälki tuo aiheiden rouheutta näkyville.

Pinja Sydänmaan taitavuutta kuvastaa, että ollessaan vielä valmentavassa koulutuksessa hänen töitään esiteltiin vuonna 2011 Kaarisillan galleriassa Helsingin Sanomatalossa.

Vuonna 2018 kotimainen häähäpukumerkki Victoria & Vincent toteutti hyvän mielen muotinäytöksen, jossa kaikki mallit olivat kehitysvammaisia. Love me do -häätapahtuman tarkoituksena oli tuoda esiin, että rakkaus kuuluu kaikille ja jokainen hääpari on kaunis. Pinja Sydänmaa oli yksi malleista. Hän kuvasi tuntemuksiaan ”on ihanaa, tuntuu hyvältä olla prinsessa”.

Pinja Sydänmaalle myönnettiin Lahden kaupungin vuoden 2019 nuori kulttuurintekijä stipendi.

Pinja Sydänmaa suoritti kuvataiteen ammattitutkinnon 2018 Kaarisillan Taide- ja Toimintakeskuksessa. Nyt hän työskentelee taiteilijana Kaarisillan Taidestudiossa.

Mikael Valjakka (s. 1995)

”Mikael Valjakan teokset rakentuvat selkeistä pinnoista ja viivoista, joita hän rytmitelee taitavasti, kuvataan Art Kaarisillan tämän kevään näyttelyesittelyssä. Valjakka tiivistää teoksiinsa aiheestaan olennaisimman. Hänen mustavalkografiikkansa vangitsee hypnoosiin, josta on vaikea päästää irti.

Taiteilijan maalauksissaan on samaa intensiteettiä. Mikael Valjakka porautuu aiheeseen tarkasti ja kadehdittavasti. Hänen armottoman linssinsä alla mikään yksityiskohta ei jää varjoon ja hän tiivistää havaintonsa taitavasti muutamaan vetoon tai kaiverukseen.

Taiteilija itse kuvaa tekemistään seuraavasti: ”Selaan kuvia kirjoista. Piirrän lattaan kuvan, kaiverran osan. Siihen kuluu aikaa, ei ole kiire, eikä mikään teos valmistu ihan äkkiä. Laitan väriä pyörivällä telalla, sitten painan kuvan paperille. Työskentely on melko viihtyisää. Nätimpiä tulee.”

Mikael Valjakka suoritti kuvataiteen ammattitutkinnon 2018 Kaarisillan Taide- ja Toimintakeskuksessa. Nyt hän työskentelee taiteilijana Kaarisillan Taidestudiossa.

Matias Waris (s. 1992)

Matias Waris pelkistää rohkeat aiheet ja paljastaa olennaisen. Hänellä on omintakeinen tekniikka, jossa kuva-aihe rakentuu kerroksista – niiden lisäämisestä ja poistamisesta. Taiteellisen työskentelyn intensiivisyys peilautuu täten itse teoksiin myös.

Waris maalaa ja piirtää sekä tekee grafiikka ja keramiikkaa. Taarastin näyttelyyn häneltä valikoitui sarja keramiikasta valmistettuja etanoita, joiden muotokielessä on taitavaa ilmaisua ja luontoelämää kunnioittavaa yksilöllistä otetta. Matkanteko on prosessi, oli se sitten hidas tai nopea. Etanat kuvastavat samalla myös taiteen tekemiseen tarvittavaa aikaa, jota ei voi hoputtaa.

Matias Waris on työskennellyt Kaarisillan Taide- ja Toimintakeskuksen Taidestudiossa vuodesta 2012 lähtien. Hänet palkittiin Kaarisilta Biennale -palkinnolla vuonna 2017, joka oli järjestyksessä toinen biennaali.

Jani Virtanen (s. 1981)

Nastolassa syntynyt ja kasvanut Jani Virtanen leikittelee kutkuttavissa henkilökuviissaan. Huolellisesti sekoitetut, kauniit värisävyt ja mielenkiintoiset väririnnastukset ovat ominaisia Jani Virtasen maalaustaiteelle, samoin kuin aiheiden voimakas pelkistys ja geometriset muodot. Taiteilija ei kumartele mallejaan värejä valitessaan, vaan toteuttaa omaa näkemystään. Muotokuvat perustuvat yleensä taiteilijan tuntemaan henkilöön.

Maalausten ohella Jani Virtanen tekee keramiikkaa. Samaa leikittelyä on muovauilla ihmishahmoissa. Taarastissa olevassa näyttelyssä Virtaselta on mukana sekä maalauksia että keramiikkaa.

Jani Virtanen valmistui Kaarisillasta vuonna 2008 ja on siitä lähtien työskennellyt sen taidestudiolla.

YMPÄRISTÖT

ITE-taide on paljolti pihojen taidetta. Moni ITE-ympäristö on yhtä aikaa yhtenäinen kokonaisuus ja monitahoinen rönsyilevä teosryöppy. ITE-ympäristöt ovat kokonaistaideteoksia, joiden ykseys muodostuu paikan, taiteilijan ja teosten keskinäisestä suhteesta. Oman arjen ympäristön ottaminen taiteen näyttämöksi on voimakas ele. Se tekee tilasta puolijulkisen ja kutsuu yleisöä katsojiksi.

ITE-ympäristöt ovat katoavaa taidetta. Rakentumisen vastakohtana toinen muutossuunta on tuhoutuminen; pysähtyneeseen tilaan ympäristöt eivät vakiinnu. Ympäristö näyttää jokaisella kerralla erilaiselta: vuorokauden- ja vuodenajat ja sääolot vaihtelevat, kasvit valtaavat tilaa, ja eläimet, sekä valitettavasti myös ihmiset, tekevät tuhojaan. Mikäli taiteilija ei pidä rapautumista kurissa, teokset tuhoutuvat. Nopeinta ja dramaattisinta tuhoutuminen on tekijän kuoltua. Kaikkea ei voi suojella ja säilyttää, siksi dokumentointi ja talletetut tarinat ovat niin tärkeitä. Ne mahdollistavat ITE-taiteen rikkaan perinnön siirtymisen tulevillekin sukupolville.

Veli Granö (s. 1960)

Veli Granö on valokuvataiteilijana dokumentoinut omaehtoisia kansantaiteilijoita teosympäristöissään jo 1980-luvun alusta lähtien. ITE-toiminnan alkaessa 1990-luvun lopussa hän oli mukana ITE-projektin suunnitteluryhmässä. Myös ITE-termin perustana oleva sanayhdistelmä "Itse tehty elämä" on alun perin hänen määritelmänsä. Granön valokuvia ITE-taiteilijoista on nähty lukuisissa ITE-näyttelyissä ja -julkaisuissa. Hän toimii puheenjohtajana alan asiantuntijayhdistyksessä ITE ry:ssä.

Granön vahvasta asiantuntijuudesta kertoo mm. jäsenyys Valtion taideteostoimikunnassa (2007–2015), Mäntän kuvataideviikkojen kuratointi (2008) ja Kuvataideakatemiaan professuuri (2011, 2014–2017). Hänen tekemänsä ITE-taiteilija Veijo Rönkkösen elämänkerta myötävaikutti tämän kansainvälisesti merkittävän teosympäristön pelastumiseen Parikkalassa. Granö sai arvostetun Akseli Gallén-Kallela -palkinnon vuonna 2021.